

عنوان مقاله:

چیستی شناسی نمایندگی مجلس در اندیشه فقها از مشروطه تا انقلاب اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، دوره 5، شماره 6 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

نویسندگان:

اسداله ایزدخواه - دانشجوی دکتری حقوق عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

مسعود راعی - دانشیار گروه حقوق دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد، ایران

منوچهر توسلی نایینی - دانشیار گروه حقوق، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

جایگاه و اهمیت مجالس قانونگذار در حکومت های مردم سالار بگونه ای است که می بایست از آنها تحت عنوان نهادهای اساسی یاد نمود. اهمیت این موضوع در حکومت های مردم سالار اسلامی نظیر ایران نیز همواره مطرح گردیده است. بگونه ای که پس از ورود مفاهیم مدرنی همچون نمایندگی در دوران مشروطیت به جامعه سنتی ایران، فقها و اندیشمندان به تحلیل ماهیت این نهاد نوظهور پرداختند. با توجه به اهمیت این مساله، در این پژوهش با روش تفسیری-کیفی بدنبال پاسخ بدین پرسش بودیم که از منظر فقه و حقوق عمومی نمایندگی مجلس در ایران دارای چه ماهیتی می باشد؟ با دقت نظر در ورود و توسعه مفهوم مدرن نمایندگی به ادبیات سیاسی-حقوقی نظام سنتی ایران و تاسیس مجلس قانونگذار و جدال های مختلف جهت مشروعیت بخشی به این مفهوم مدرن در فقه و حقوق عمومی ایران می توان دریافت که این مفهوم ماحصل اندیشه ورزی اندیشمندان و راه حلی از سوی فقها برای بومی سازی نمودن این نهاد نوظهور در نظام فقهی ایران بوده است. هر چند با بررسی هریک از دیدگاه های مطروحه در رابطه با ماهیت نمایندگی می توان دریافت فقها و اندیشمندان بر تطبیق این نهاد نوظهور با وکالت شرعی تاکید داشتند. اما می توان اذعان نمود مفهوم نمایندگی با وجود تشابهی که با عقد وکالت دارد قابل جمع و قیاس با آن نخواهد بود؛ چراکه نمایندگی بعنوان یکی از مفاهیم مدرن حقوق عمومی قواعد و ویژگی های مختص به خود را دارد که با توجه به آنها به هیچ نحو با وکالت مصطلح در فقه منطبق نمی باشد؛ بلکه در نظام فقهی ایران این مفهوم مدرن با همان اوصاف و ویژگی های مختص خود که برگرفته از نظام های غربی است به دلیل عدم تعارض با مبانی و موازین شرعی در قالب اصطلاحات عرفی مورد پذیرش قرار گرفته است.

کلمات کلیدی:

نمایندگی مجلس، مشروعیت، وکالت، فقه اسلامی، حقوق عمومی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1702906>

